

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LKP TALSU RAJONA (PILSĒTAS) KOMITEJA

FONDS NR. PA - **4152**

APRAKSTI NR. **48-65,01**

1950 - 1991

(PAR KĀDIEM GADIEM)

VĒSTURISKĀS IZZIŅAS

1950 - 1991

126

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
TALSU RAJONA KOMITEJA

Vēsturiskā izziņa

PA-4152.f.

1950.g. - 1963.g.

1964.g. - 1987.g.

Ar VK(b)P 1949.g. 24.decembra un LK(b)P CK 1949.g. 30.decembra biroja sēdes lēmumu, Latvijas PSR izveidoja 58 lauku rajonus.

LK(b)P Talsu apriņķa komiteju likvidēja¹, tās vietā izveidoja LK(b)P Talsu rajona komiteju (RK)². Daļu bijušā Talsu apriņķa pagastu pievienoja Dundagas un Kandavas rajoniem.

Ar LK(b)P CK 1950.g. 12.janvāra biroja sēdes lēmumu, izveido Talsu RK orgbiroju³, kam uzdod sagatavot pirmo Talsu rajona konferenci.

Konference notika 1950.g. 5.aprīlī, tajā ievēlēja Talsu RK 21 cilvēka sastāvā.⁴ Nākamajā dienā - plēnumā- ievēlēja arī RK sekretārus un biroju 7 cilvēku sastāvā.⁵

LK(b)P (kopš 1952.g. - LKP) Talsu RK struktūra bija šāda⁶:

- 1; 2 sekretārs;

- sekretārs;

-
- 1) Sk. Talsu apriņķa kom. (PA-126.f.) vēsturisko izziņu.
  - 2) LVA, PA-101.f., 12.apr., 26.l., 193. un 210.lp.
  - 3) Turpat, 13.apr., 10.l., 94.lp.
  - 4) LVA, PA-4152.f., 1.apr., 1.l., 52.lp.
  - 5) Turpat, 3.l., 1.lp.
  - 6) LVA, PA-101.f., 12.apr., 26.l., 223.-225.lp.

- organizatoriskā darba nodaļa;
- propagandas un agitācijas nodaļa;
- lauksaimniecības nodaļa;
- nodaļa darbam ar sievietēm.

Reorganizācijas rezultātā 1954.g. janvārī, likvidē nodaļu darbam ar sievietēm un lauksaimniecības nodaļu. Turpināja darboties propagandas un agitācijas nodaļa un organizatoriskā darba nodaļa, ar statistikas un vienotas biedra kartes sektoru tās sastāvā.⁷

Šāda struktūra saglabājās līdz pat Talsu RK reorganizācijai 1963.gadā.

Laikā no 1956.g. līdz 1963.g. Talsu rajona teritorija palielinājās.

1956.g. 24.martā, ar LKP CK biroja lēmumu, likvidē Dundagas rajonu, pievienojot tā teritoriju Talsu rajona teritorijai⁸.

1959.g. 11.novembrī LKP CK birojs nolemj likvidēt Kandavas rajonu, sadalot tā teritoriju starp Tukuma un Talsu rajoniem.⁹

1962.g. 13.aprīlī LKP CK birojs pieņem lēmumu par Ventspils rajona atjaunošanu. Tā rezultātā, Talsu rajonam tiek pievienota neliela jaunizveidotā Ventspils rajona daļa.¹⁰

1950.gadā LK(b)P Talsu rajona organizācija apvienoja 30

- 7) LVA, PA-101.f., 17.apr., 23.l., 4.lp.
- 8) Turpat, 19.apr., 21.l., 64.lp.
- 9) Turpat, 22.apr., 32.l., 54.lp.
- 10) Turpat, 25.apr., 18.l., 126.lp.

pirmorganizācijas¹¹, 1963.gadā - 92 pirmorganizācijas.¹²

Ar 1963.g. 2.janvāra LKP CK biroja sēdes lēmumu, Latvijas PSR LKP organizācija tika pārkārtota pēc ražošanas principa: LKP rajonu komitejas likvidēja, LPSR izveidoja 5 rūpnieciskās ražošanas (zonālās) LKP komitejas, kas apvienoja rūpniecībā strādājošos, un, jau pastāvošās, kolhozu-sovhozu ražošanas pārvalžu LKP komitejas, kas apvienoja lauksaimniecībā nodarbinātos LKP biedrus.¹³

Talsu rajona teritorijā izveido Talsu kolhozu-sovhozu ražošanas pārvaldes LKP komiteju.

Ar 1964.g. 1.decembra LKP CK Prezidija sēdes lēmumu, kolhozu-sovhozu ražošanas pārvalžu LKP komitejas un rūpnieciskās ražošanas (zonālās) LKP komitejas tiek likvidētas un reorganizētas rajonu komitejās.¹⁴

1964.g. 1.decembrī, LKP CK Prezidija sēdē, nosaka arī atjaunoto RK struktūru un štatus:¹⁵

- 1; 2 sekretārs;
- sekretārs;
- sekretāra palīgs;
- organizatoriskā darba nodaļa;
- propagandas un agitācijas nodaļa;
- rūpnieciskās ražošanas un transporta nodaļa.

---

11) "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R., 1984, 77.lpp.
 12) Turpat, 145.lpp.
 13) LVA, PA-101.f., 26.apr., 27.1., 3.-4.lp.
 14) Sk. Talsu kolh.-sovh.raž.pārv. LKP kom. PA-15119.fondu.
 15) LVA, PA-101.f., 27.apr., 30.1., 7.-8.lp.

1964.g. 26.decembrī notiek Talsu rajona pirmā konferen-
ce, tajā ievēl Talsu RK 67 cilvēku sastāvā.¹⁶ Tai pašā die-
nā - plēnumā - ievēl arī atjaunotās RK sekretārus un biroju,
9 cilvēku sastāvā.¹⁷

1965.gadā LKP Talsu rajona organizācija apvienoja 102
pirmorganizācijas.¹⁸

1967.g. 3.janvārī, saskaņā ar LKP CK biroja lēmumu par
Ventspils rajona atjaunošanu, no Talsu rajona tiek atdalīta
bijusī Ventspils rajona teritorija.¹⁹

Talsu RK struktūrā nelielas izmaiņas notiek 1975.g. 28.jan-
vārī, kad, ar LKP CK biroja lēmumu, visās republikas rajonu
komitejās izveido komisijas, jautājumā par uzņemšanu partijā
un komunistu personīgo lietu izskatīšanai, ar algotu komisi-
jas priekšsēdētāja amatu.²⁰

Līdz 1987.gadam Talsu rajonā būtiskas izmaiņas nenotiek.

1950.gadā LK(b)P Talsu rajona organizācija apvienoja 30
pirmorganizācijas²¹, 1987.gadā LKP Talsu rajona organizācija
apvienoja 66 pirmorganizācijas.²²

Vad. arhīviste

A. Buševica

A. Buševica

-
- 16) LVA, PA-4152.f., 28.apr., 1.1., 34.lp.
  - 17) Turpat, 6.1., 3.lp.
  - 18) "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R.,1984, 155.lpp.
  - 19) LVA, PA-101.f., 31.apr., 13.1., 19.lp.
  - 20) Turpat, 39.apr., 13.1., 187.lp.
  - 21) "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R.,1984, 77.lpp.
  - 22) LVA, PA-101.f., 59.apr., 128.1., 188.lp.

LKP Talsu rajona komiteja

Fonds Nr. PA-4152

Vēsturiskās izziņas
turpinājums par
1988.-1991.g.g.

1988.gada 25.novembrī notika LKP Talsu rajona organizācijas XXIII konference, kurā ievēlēja rajona komiteju 71 cilvēka sastāvā un revīzijas komisiju 15 cilvēku sastāvā.¹

1989.gada 19.aprīlī II plēnumā tika ievēlētas sekojošas komisijas:

- partijas organizatoriskā un kadru darba jautājumu komisija,
- ideoloģiskā darba komisija,
- rūpniecības, celtniecības un apkalpojošās sfēras jautājumu komisija,
- darba un vides aizsardzības komisija,
- izglītības, kultūras un sporta komisija.²

1989.gada rudenī Latvijas PSR izraisījās diskusija par LKP statusu. Diskusijas notika arī LKP Talsu rajona organizācijā. 1990.gada 31.marta XXIV konferencē Latvijas Neatkarīgās Komunistiskās partijas piekritēji bija par Jaunas Programmas un Statūtu projektu izstrādi, kā arī par LNKP kongresa sasaukšanu. Tika izvirzīti delegāti uz LNKP kongresu.³

Talsu rajonā vairāk kā 500 cilvēku uz LNKP, vairāk kā 100 uz PSKP platformas, 1600 komunisti vispār ir aizgājuši no poli-

¹ LVA, PA-4152.f., 58.apr., 1.1., 174.-177., 181.lp.

² Turpat, 60.apr., 2.1., 63.lp.

³ Turpat, 62.apr., 1.1., 51.lp.

tiskās dzīves, vēl ap 200 cilvēkiem savu pozīciju nav noteikuši. Viņi savu galīgo slēdzienu izteiks pēc 28.kongresa.⁴

1988.-1989.g.g. mainījās arī rajona komitejas struktūra.

1988.gada personu rēķinu kartiņas norāda, ka rajona komitejas struktūra bija šāda:

- 1., 2.sekretārs, sekretārs,
- organizatoriskā darba nodaļa,
- propagandas un agitācijas nodaļa,
- rūpniecības un transporta nodaļa,
- lauksaimniecības nodaļa,
- partijas komisija.⁵

1989.gada 29.novembra biroja sēdē tika apstiprināta sekojoša komitejas struktūra:

- 1., 2.sekretārs, sekretārs,
- organizatoriskā darba nodaļa,
- ideologiskā darba nodaļa,
- lietvedības sektors,
- politiskās izglītības sektors.⁶

1990.gada darba algas sarakstos par decembra mēnesi redzams, ka rajona komitejas struktūra bija šāda:

- 1., 2.sekretārs,
- vispārējā nodaļa,
- lietvedības un uzskaites sektors.⁷

Šāda Talsu rajona komitejas struktūra saglabājās līdz rajona komitejas likvidācijai.

⁴ LVA, PA-4152.f., 62.apr., 2.l., 2.lp.

⁵ Turpat, 58.apr., 16.l., 1.-59.lp.

⁶ Turpat, 60.apr., 2.l., 63.lp.

⁷ Turpat, 62.apr., 11.l., 1.-77.lp.

1988.-1991.g.g. izmainījās LKP Talsu rajona pirmorganizāciju skaitliskais sastāvs:

1988.gada 1.janvārī - 2665 biedri un biedra kandidāti, 67.pirmorganizācijas,⁸

1989.gada 1.janvārī - 2632 biedri un biedra kandidāti, 67 pirmorganizācijas,⁹

1990.gada 1.janvārī - 2362 biedri un biedra kandidāti, 66 pirmorganizācijas,¹⁰

1991.gada 1.janvārī - 347 biedri un biedra kandidāti, 18 pirmorganizācijas.¹¹

1991.gada 1.aprīlī - 284 biedri un biedra kandidāti, 17 pirmorganizācijas.¹²

Pamatojoties uz 1991.gada 23.augusta Latvijas Republikas Augstākās Padomes lēmumu Nr.324 "Par Latvijas Komunistiskās partijas antikonstitucionālo darbību" un uz 1991.gada 24.augusta lēmumu Nr.334 "Par dažu sabiedrisko un sabiedriski politisko organizāciju darbības apturēšanu" LKP Talsu rajona komiteja savu darbību beidza.

II

Talsu rajona komitejas dokumenti pirmo reizi arhīvā pieņemti 1952.gada 4.decembrī. Fondā Nr. PA-4152 ir dokumenti par 1945.-1989.g.g.

⁸ LVA, PA-101.f., 61.apr., 151.l., 173.-179.lp.

⁹ Turpat, 63.apr., 66.l., 188.lp.

¹⁰ Turpat, 65.apr., 76.l., 134.lp.

¹¹ Turpat.

¹² Turpat, 67.apr., 57.l., 44.lp.

Uz aprakstīšanas brīdi fondā ir 6463 lietas, 62 apraksti (Nr.1-61, 01). Aprakstos lietas sistematizētas pēc hronologiskā principa, par katru gadu ir 2 apraksti - vienā sistematizētas vispārējās lietvedības lietas, otrā - partijā uzņemto personas lietas un personālās lietas. 1967.-1981.g. par katru gadu tika sastādīts viens apvienotais lietu apraksts. Aprakstā Nr.27 ir žurnāli un uzskaites grāmatas par 1945.-1954.g. Nomenklatūras darbinieku 12 personas lietas par 1956.-1980.gadu pievienotas fonda Nr.PA-15500 32.aprakstam.

LKP Talsu kolhozu un padomju saimniecību ražošanas pārvaldes partijas komitejas dokumenti ir fonda Nr. PA-15119 aprakstos Nr.1-4 (1963.-1964.g.g.). Aprakstā Nr.01 ir dokumenti no likvidētām Talsu rajona pirmorganizāciju arhīvu fondiem par 1946.-1964.g.g. - 257 lietas.

Pēc LKP darbības izbeigšanās Talsu rajonā 1991.gada 28.augustā tiek sastādīts akts Nr.10 LKP Talsu rajona komitejā (pamatojoties uz 1991.gada 23.augusta Augstākās Padomes lēmumu "Par LKP antikonstitucionālo darbību"). Tiek izveidota komisija par dokumentu nodošanu Latvijas Valsts arhīvam, 14 maisus, svars 356 kg.

Dokumentu apstrādi un aprakstīšanu veica LVA Sociālpolitisko dokumentu daļas darbinieki no 1998.gada marta līdz jūlijam. Rezultātā tika sastādīti 4 jauni apraksti, 18 aprakstu papildinājumi, 1 Talsu rajona pirmorganizāciju pastāvīgi glabājamo lietu saraksts. Kopā izveidota 171 lieta.

Apvienotie apraksti

39.apraksta papildinājums	par 1975.gadu	- 1 lieta
44.apraksta	" par 1980.gadu	- 2 lietas
45.apraksta	" par 1981.gadu	- 3 lietas

Kopā - 6 lietas

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti

46.apraksta papildinājums	par 1982.gadu	- 2 lietas
48.apraksta	" par 1983.gadu	- 3 lietas
50.apraksta	" par 1984.gadu	- 3 lietas
52.apraksta	" par 1985.gadu	- 3 lietas
54.apraksta	" par 1986.gadu	- 4 lietas
56.apraksta	" par 1987.gadu	- 8 lietas
58.apraksta	" par 1988.gadu	- 7 lietas
60.apraksta	" par 1989.gadu	- 22 lietas
62.apraksts	par 1990.gadu	- 15 lietas
64.apraksts	par 1991.gadu	- 5 lietas

Personālsastāva lietu apraksti

47.apraksta papildinājums	par 1982.gadu	- 2 lietas
49.apraksta	" par 1983.gadu	- 2 lietas
51.apraksta	" par 1984.gadu	- 1 lieta
53.apraksta	" par 1985.gadu	- 2 lietas
55.apraksta	" par 1986.gadu	- 5 lietas
57.apraksta	" par 1987.gadu	- 7 lietas
59.apraksta	" par 1988.gadu	- 11 lietas
61.apraksta	" par 1989.gadu	- 14 lietas
63.apraksts	par 1990.gadu	- 14 lietas
65.apraksts	par 1991.gadu	- 10 lietas

Kopā - 68 lietas

01.apraksta papildinājums ar - 6 lietām

LKP Talsu rajona pirmorganizāciju saraksts 1976., 1986.-1989.g.g. - 19 lietas

LKP CK, RK un PK nomenklatūras darbinieku personas lietu kolekcija. Fonds PA-15500.

32.apraksta papildinājums par 1978.-1981.g. - 1 lieta

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti par 1990.-1991.g.g. ir sastādīti pēc nominālā sistematizācijas principa.

Plēnumu un biroja sēžu protokoli kā līdz šim sistematizēti lietās pēc vēlēšanu periodiem, bet lietās sakārtoti pa gadiem. Katram sējumam sastādīts iekšējais apraksts. Dokumentu registrācijas žurnālos ir ieraksti par vairākiem gadiem. Darba gaitā ir izveidotas lietas no dokumentiem, kas agrāk arhīvā glabāšanā netika pieņemti:

- 1) rajona komitejas tehnisko darbinieku personas lietas,
- 2) iedzīvotāju ierosinājumi un sūdzības,
- 3) Kara un darba veterānu dokumenti.

Personāllietu apraksti veidoti pa gadiem kā līdz šim.

Apraksta Nr.65 lietās Nr.2-11 apkopotas nomenklatūras darbinieku personas lietas, kuras nav pabeigtas, jo nav dokumentu par darbinieku atbrīvošanu. Tās apkopotas sējumos alfabēta secībā, lietām ir iekšējie apraksti.

Dokumentu apstrādes rezultātā veikta dokumentu izvērtēšana. Iznīcināšanai atlasīti dokumenti, kam nav praktiskas un vēsturiskas vērtības un sastādīts akts Nr.1 par 179 lietām.

Sastādīts islaicīgi glabājamo dokumentu saraksts par 27 lietām un 912 PSKP biedru un biedra kandidātu biedra kartes, 2750 statistiskām kartiņām un 9250 alfabēta kartiņām, 20 rajona komitejas darbinieku apliecībās.

Dokumentu sastāvs par 1990.-1991.g.g. nav pilnīgs, par ko sastādīts iztrūkstošo dokumentu saraksts.

Vad.arhiviste

M. Niedrite M.Niedrite

Latvijas Komunistiskās partijas
Talsu rajona komiteja

PA- 4152. fonds

Vēsturiskās izziņas
papildinājums
par 1989.- 1991. gadu

II

1999. gada septembrī tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts ar partijas biedru un biedra kandidātu kartēm, partijas uzskaites kartiņām. Šie dokumenti arhīvā tika saņemti no LKP Centrālās Komitejas (skat. 1991. gada 25. septembra dokumentu pārņemšanas- nodošanas aktu) un ar LKP Talsu rajona komitejas dokumentiem (skat. 1991. gada 28. augusta dokumentu nodošanas- pieņemšanas aktu).

Veicot LKP Talsu rajona komitejas dokumentu aprakstīšanu, šie partijas uzskaites dokumenti bija atstāti īslaicīgā glabāšanā līdz pilnīgai aprakstīšanas pabeigšanai. Tagad no šiem dokumentiem tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts Nr. 66 par 1989.- 1991. gadu ar 11 lietām par 1881 personu.

Dokumenti par katru personu ir sakārtoti alfabētiskā secībā.

Ir sastādīti 3 pastāvīgi glabājamo lietu un 1 personālsastāva lietu aprakstu papildinājums, un izveidotas 9 lietas.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti

60. apraksta papildinājums par 1989. gadu	- 1 lieta
62. apraksta " par 1990. gadu	- 5 lietas
64. apraksta " par 1991. gadu	- 2 lietas
kopā - 8 lietas	

Personālsastāva lietu apraksta Nr. 63 papildināts par 1990. gadu ar 1 lietu. Pavisam fonds Nr. PA- 4152 ir papildināts ar 20 lietām.

Aprakstu papildinājumi sastādīti, saglabājot iepriekšējo dokumentu aprakstīšanas principu, t. i. pa gadiem.

Vad. arhīviste

I. Sproģe

I. Sproģe